

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΣΠΑΙΤΕ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΣΥΕΠ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

ΜΑΘΗΜΑ 3^ο

- Ποσοτική ή Ποιοτική Ερευνητική Προσέγγιση
- Ερευνητικά μέσα - Μέσα συλλογής δεδομένων

Ποιοτική ή ποσοτική προσέγγιση;

Παράγοντες	Ποιοτική	Ποσοτική
Φύση του Ερευνητικού Προβλήματος	• Σύνθετο ή υποκειμενικό • Κατανόηση εμπειριών, στάσεων ή αντιλήψεων	• Μετρήσιμο και συγκεκριμένο • Μέτρηση σχέσεων, διαφορών ή επιδράσεων μεταξύ μεταβλητών
Σκοπός της Έρευνας	Κατανόηση περίπλοκων διαδικασιών ή παραγωγή νέας θεωρίας	Έλεγχος ή επιβεβαίωση συγκεκριμένων υποθέσεων ή θεωριών
Διαθεσιμότητα και είδος δεδομένων	Λεκτικά/βιωματικά δεδομένα	Ποσοτικά/αριθμητικά (π.χ. στατιστικά στοιχεία)
Επιδιωκόμενο είδος αποτελεσμάτων	Εις βάθος κατανόηση του φαινομένου - Εμβάθυνση σε νέες εμπειρίες	Γενίκευση των ευρημάτων σε ευρύτερους πληθυσμούς
Διαθέσιμοι πόροι (δεν είναι απόλυτο που απαιτούνται περισσότεροι)	• Μεγαλύτερη εμπλοκή ερευνητή • Μικρό δείγμα • Μέτριο κόστος (κατά περίπτωση) • Χρόνος περισσότερος (απομαγνητοφωνήσεις, ανάλυση χρονοβόρες)	• Μικρότερη εμπλοκή ερευνητή • Μεγάλο δείγμα • Υψηλό κόστος (μεγάλο δείγμα, στατιστικά προγράμματα κ.λ.π.) • Χρόνος λιγότερος (π.χ. χρήση έτοιμου ερωτηματολογίου) με την προϋπόθεση της στατιστικής επάρκειας του ερευνητή

❖ *Θυμόμαστε τις διαφορές μεταξύ ποιοτικής και ποσοτικής μελέτης που έχουμε ήδη αναφέρει*

Στάδια Ποσοτικής Vs. Ποιοτικής Έρευνας

Καθορισμός
του
προβλήματος

- Σαφής διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων

Δημιουργία
υποθέσεων

- Διατύπωση υποθέσεων προς επαλήθευση κυρίως στην ποσοτική έρευνα

Σχεδιασμός
της έρευνας

- Επιλογή είδους μεθοδολογικής προσέγγισης (π.χ. πειράματα Vs. συνεντεύξεις)

Δειγματοληψία

- Επιλογή του πληθυσμού και τυχαία επιλογή του δείγματος Vs. στοχευμένη επιλογή συμμετεχόντων

Συλλογή
δεδομένων

- Διαδικασία συλλογής δεδομένων μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων Vs. μέσω παρατήρησης

Ανάλυση
δεδομένων

- Ποσοτικές μέθοδοι (π.χ. στατιστική ανάλυση) Vs. Ποιοτικές μέθοδοι (π.χ. ανάλυση περιεχομένου)

Ερμηνεία
αποτελεσμάτων

- Συζήτηση των ευρημάτων και σύγκριση με τις υποθέσεις Vs. Ανάλυση των θεμάτων που προκύπτουν

Συμπεράσματα και
προτάσεις

- Παρουσίαση συμπερασμάτων και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ποιοτική ή ποσοτική προσέγγιση

Μεικτός
σχεδιασμός

Πλήρης εικόνα
ερευνητικού
προβλήματος

Ερευνητικά μέσα-μέσα συλλογής δεδομένων

- **εργαλεία και οι τεχνικές** με τις οποίες ο ερευνητής συλλέγει τα δεδομένα που χρειάζεται για να απαντήσει στα ερωτήματα της έρευνάς του

Όρος	Ορισμός	Παράδειγμα
Ερευνητικό μέσο	Το εργαλείο που χρησιμοποιείται για να μετρηθεί ή να καταγραφεί κάτι	Ερωτηματολόγιο, οδηγός συνέντευξης (το ερευνητικό εργαλείο με τις ερωτήσεις)
Μέσο συλλογής δεδομένων	• Η τεχνική ή διαδικασία συλλογής των πληροφοριών δηλ. ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιούμε τα ερευνητικά μέσα	Συνέντευξη, παρατήρηση, συμπλήρωση ερωτηματολογίου

Ποσοτική έρευνα - Ερευνητικά μέσα

- **Ερωτηματολόγιο**

- κλειστές ερωτήσεις, κλίμακες τύπου Likert, διχοτομικές ή πολυκατηγορικές
 - και διαδικτυακά (Google Forms, SurveyMonkey κ.λ.π.)

- **Τεστ / Κλίμακα στάσεων**

- ψυχομετρικό εργαλείο, τεστ γνώσεων ή δεξιοτήτων

- **Πρωτόκολλο πειράματος**

- τυποποιημένο εργαλείο που περιγράφει τη διαδικασία ενός πειράματος, τις συνθήκες και τις μεταβλητές που θα μετρηθούν

- **Φύλλο παρατήρησης (δομημένο)**

- εργαλείο για την καταγραφή προκαθορισμένων συμπεριφορών ή γεγονότων σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα ή κατηγορίες

Ποσοτική έρευνα - Μέσα συλλογής δεδομένων

- **Συμπλήρωση ερωτηματολογίου**
 - Οι συμμετέχοντες απαντούν σε δομημένο ερωτηματολόγιο χωρίς πειραματική παρέμβαση
- **Πειράματα**
 - Σχεδιασμένα για μετρήσεις μεταβλητών και έλεγχο υποθέσεων υπό ελεγχόμενες συνθήκες (συννά με το ερωτηματολόγιο ως εργαλείο)
 - δηλαδή το σχέδιο pre/post-test, η εφαρμογή της παρέμβασης, η μέτρηση των αποτελεσμάτων
- **Δομημένη παρατήρηση**
 - συλλέγονται ποσοτικά δεδομένα με προκαθορισμένα φύλλα καταγραφής συγκεκριμένων συμπεριφορών
- **Αρχεία / Δεδομένα δευτερογενών πηγών**
 - στατιστικά ποσοτικά δεδομένα, έρευνες ή εκθέσεις που έχουν ήδη συλλεγεί από κυβερνητικούς φορείς (π.χ. στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ποιοτική έρευνα - Ερευνητικά μέσα

- **Οδηγός συνέντευξης**
 - Πλαίσιο με θεματικές ενότητες ή ερωτήσεις για ημι-δομημένες ή μη δομημένες συνεντεύξεις που επιτρέπει την ελεύθερη ροή συζήτησης
- **Οδηγός ομάδας εστίασης (focus group)**
 - Εργαλείο με ερωτήσεις/θεματικές για ομαδική συζήτηση με στόχο τη συλλογική διερεύνηση απόψεων ή στάσεων
- **Φύλλο παρατήρησης (μη δομημένο/ημιδομημένο)**
 - Εργαλείο για την καταγραφή γεγονότων, συμπεριφορών ή αλληλεπιδράσεων στο φυσικό πλαίσιο
 - Πιθανόν να περιλαμβάνει σημειώσεις πεδίου (ελεύθερες, περιγραφικές και αναστοχαστικές σημειώσεις που κρατά ο ερευνητής κατά τη διάρκεια ή μετά την παρατήρηση)

Ποιοτική έρευνα – Μέσα συλλογής δεδομένων

- **Συνεντεύξεις**
 - Ατομικές ή ομαδικές συζητήσεις που επιτρέπουν τη βαθύτερη κατανόηση των απόψεων και εμπειριών των συμμετεχόντων
 - και online μέσω Zoom, Teams, Google Meet
- **Ομάδες Εστίασης (Focus Groups)**
 - Συγκεντρώσεις μικρών ομάδων για συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα
- **Παρατήρηση**
 - Άμεση παρακολούθηση και καταγραφή συμπεριφορών και γεγονότων σε φυσικά περιβάλλοντα
- **Μελέτη περίπτωσης (case study)**
 - λεπτομερής παρακολούθηση ενός ατόμου, ομάδας ή γεγονότος
- **Ανάλυση γραπτών κειμένων (έγγραφα/ημερολόγια)**
 - συλλογή δεδομένων από ήδη υπάρχουσες πηγές
 - ανάλυση posts, tweets, σχόλια ή blogs με στόχο την ποιοτική ερμηνεία

Μικτές Μέθοδοι - Ερευνητικά μέσα

- Συνδυάζουν ποσοτικές και ποιοτικές προσεγγίσεις παρέχοντας μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα του ερευνητικού θέματος
 - πρώτα συλλέγονται ποσοτικά δεδομένα μέσω ερωτηματολογίου
 - μετά ποιοτικά μέσω συνεντεύξεων (explanatory sequential)
 - ή πρώτα ποιοτικά δεδομένα για εξερεύνηση φαινομένου
 - μετά ποσοτικά για μέτρηση και γενίκευση (exploratory sequential)
- Στόχος είναι να εκμεταλλευτεί κανείς τα πλεονεκτήματα και των δύο προσεγγίσεων
 - Ποσοτική: μέτρηση, σύγκριση, γενίκευση
 - Ποιοτική: βαθιά κατανόηση, νοήματα, εμπειρίες